

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

| ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ χρονικά

Ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών
χαρακτηριστικών στα ΤΕΙ
με αξιολόγηση ή κατ' ευθείαν
μετεξέλιξη σε πανεπιστήμια;

Πολιτική
και πολιτισμός

Νευρομάρκετινγκ
και τουριστικές υπηρεσίες

ΤΕΥΧΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2009

19

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ιδιοκτησία ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης Δημήτριος Νίνος
Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Διευθυντής Αντώνιος Καμμάς
Συντακτική Επιτροπή Δημήτριος Νίνος
Μιχαήλ Μπρατάκος
Ιωάννης Χάλαρης
Απόστολος Παπαποστόλου
Γεώργιος Γιαννακόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης Ιφιγένεια Αναστασάκου
Ελένη Βαβουράκη
Δώρα Φραγκούλη
Δανάη Κονδύλη

Καλλιτεχνική
επιμέλεια έκδοσης Έφη Παναγιωτίδη, efpapanpan@yahoo.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος Αντώνιος Καμμάς
Αντιπρόεδρος Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ Ευαγγελία Πρωτόπαπα
Διευθυντής ΣΤΕΦ Δημήτριος Βάττης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ Νικήτας Χιωτίνης
Διευθυντής ΣΔΟ Γεώργιος Πολυχρονόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ Ιωάννης Τσάκνης
Γενική Γραμματέας Κωνσταντίνα Μασούρα
Γραμματέας Συμβουλίου Αφροδίτη Λάσκαρη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
Αντιπρόεδρος Ιωάννης Τσάκνης
Μέλη ΕΕ&Ε Ευαγγελία Πρωτόπαπα
Γεώργιος Παναγιάρης
Δήμος Τριάντης
Γεώργιος Γιαννακόπουλος
Πέτρος Πουλμέντης
Γραμματέας ΕΕ&Ε Ιφιγένεια Αναστασάκου

**1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ**
ΣΕΛ. 4

2. ΘΕΣΜΙΚΑ

- 1^η Σύνοδος Προέδρων -
Αντιπροέδρων ΤΕΙ
ΣΕΛ. 8
- Αποτελέσματα συνεδρίας
Προέδρων ΕΛΚΕ
ΣΕΛ. 10
- Απόφαση Συνόδου για κινητοποιήσεις
ΣΕΛ. 10
- Ανοικτή επιστολή του Προέδρου
προς την Υπουργό Παιδείας,
κ. Άννα Διαμαντοπούλου
ΣΕΛ. 11

3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα με τίτλο
“Περιβάλλον και Υγεία, Διαχείριση
Περιβαλλοντικών Θεμάτων
με Επιπτώσεις στην Υγεία”
ΣΕΛ. 14

4. ΟΜΙΛΙΕΣ

- **Δ. Νίνος**
ΣΕΛ. 18
- **I. Χάλαρης**
ΣΕΛ. 23

5. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

- **N. Χιωτίνης:** Πολιτική και Πολιτισμός
ΣΕΛ. 31
- **P. Λύτρας:** Νευρομάρκετινγκ
& τουριστικές υπηρεσίες
ΣΕΛ. 38

■ A. Καμμάς: CASTRATI -
Η μεγάλη θυσία στην τέχνη
ΣΕΛ. 42

■ E. Γκλίνου: Η σύγχρονη πορεία
και εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας
σαν μέσο επικοινωνίας
ΣΕΛ. 46

■ K. Παπασταμούλης:
Ο ρόλος του χρώματος
στην αρχαία ελληνική τέχνη
και αρχιτεκτονική
ΣΕΛ. 50

6. ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Παγκόσμια ημέρα του παιδιού
ΣΕΛ. 54

7. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ
E. Βαβουράκη: Σεξουαλικώς
μεταδιδόμενα νοσήματα
ΣΕΛ. 58

8. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ
Νέα της Διοίκησης
ΣΕΛ. 63

Νέα από τα Τμήματα
ΣΕΛ. 68

Νέα της Επιτροπής
Εκπαίδευσης και Ερευνών
ΣΕΛ. 84

9. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ
ΣΕΛ. 88

10. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΣΕΛ. 98

Τα Τεχνολογικά Χρονικά
εύχονται στους αναγνώστες τους
Χρόνια Πολλά και

Καλά Χριστούγεννα!

Η νέα χρονιά να είναι γεμάτη υγεία, χαρά και δημιουργία.

ΟΜΙΛΙΕΣ

Ο μιλίες

Δ. Νίνος

Ι. Χάλαρης

Ομιλία του Αντιπροέδρου

TOU TEI-A

στη Σύνοδο Προέδρων - Αντιπροέδρων ΤΕΙ

Μεσολόγγι, 2 Δεκεμβρίου 2009

«Ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών χαρακτηριστικών στα ΤΕΙ με αξιολόγηση
ή κατέευθείαν μετεξέλιξη σε Πανεπιστήμια;»

4

ΟΜΙΛΙΕΣ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Τόσο οι διοικήσεις των ΤΕΙ όσο και ο συνδικαλιστικός μας χώρος ασχολήθηκαν κατ' επανάληψιν με την απαίτηση για μετεξέλιξη των ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια, χωρίς όμως να έχει διατυπωθεί μέχρι σήμερα κάποιο ώριμο σενάριο υλοποίησης αυτού του στόχου και να έχει διασφαλιστεί η απαραίτητη συναίνεση που θα οδηγήσει μια πολιτική ηγεσία να προχωρήσει στην άμεση νομοθέτηση αυτού του αιτήματος. Με εισήγησή μου στην προηγούμενη Σύνοδό μας, ανέφερα πως είναι οι κυριότεροι λόγοι που επικαλούμαστε και σχολίασα τις προτεινόμενες ονοματολογίες μιας πιθανής μετεξέλιξης, κυρίως όμως διατύπωσα τις εναλλακτικές απόψεις: Από το **(α) να παραμείνουμε ως έχουμε** (είμαστε ήδη πανεπιστήμια και όποιος θέλει ας μας αναγνωρίσει, εμείς διεκδικούμε απλά αύξηση χρηματοδότησης για υποδομές και προσωπικό), **(β) να μετονομαστούν τα ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια** (με νομοθέτημα χωρίς άλλες συζητήσεις και εκπλήρωση νέων απαιτήσεων), **(γ) να ενισχύονται διαρκώς οι υποδομές μας και με εργαλείο την αξιολόγηση και**

ικανοποίηση ακαδημαϊκών κριτηρίων (που θα επεξεργαστούμε σε ειδική σύνθεσης επιτροπή) να μετεξελίσσονται σταδιακά τα ΤΕΙ σε Πανεπιστήμια.

Επεξήγησα τους λόγους γιατί στη σημερινή συγκυρία προτείνεται ως πιο ρεαλιστικό¹ κατά την άποψη μου το (γ) εναλλακτικό σενάριο και αντιλαμβανόμενος τη δυσκολία να καταλήξουμε σε κάποια θέση (λόγω των πολύ διαφορετικών προσεγγίσεων μεταξύ μας) πρότεινα να «τολμήσουμε τουλάχιστον να διατυπώσουμε τις ακαδημαϊκές προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση αυτοδύναμων μεταπτυχιακών σπουδών που οδηγούν σε διδακτορικές διατριβές μέσα στα ΤΕΙ που θα ενδυναμώσουν τη συνεργασία με ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, θα χρηματοδοτηθούν σε ένα βαθμό από την Πολιτεία (αρχικά μέσω του ΕΣΠΑ) και θα επιτρέψουν σε όποιους επιθυμούν να εξελίξουν την ακαδημαϊκή πορεία του τμήματος και του Ιδρύματός τους.

¹: που μπορεί πιο εύκολα να γίνει αποδεκτό από Πανεπιστήμια και πολιτικά κόμματα που θα εμπλακούν στη νομοθέτηση, που θα δίνει τη δυνατότητα μέσα από έναν χρονικό ορίζοντα λίγων ετών για τις αναγκαίες προσαρμογές σε όλους, ενώ τα ΤΕΙ θα ωθούνται σε αποφασιστικές κινήσεις με εντονότερη ακαδημαική ενεργοποίηση, την οποία όποιος δεν μπορεί να ακολουθήσει θα παραμένει στο επίπεδο παροχής προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών ή θα επιλέξει άλλη πορεία σε συνεργασία με γειτονικό πανεπιστήμιο ή ΤΕΙ.

Υπενθυμίζω ότι η πρόταση αυτή δεν τέθηκε σε ουσιαστικό διάλογο και δεν είχαμε τοποθετήσεις για το βαθμό αποδοχής της ή τουλάχιστον μία προσπάθεια να εξειδικευτεί, ώστε να καταστεί πιο ώριμη και εφαρμοστέα. Επειδή θεωρώ ότι είναι επίκαιρη και αντικατοπτρίζει και θέση / επιδίωξη της ΟΣΕΠ για ολοκλήρωση των ακαδημαϊκών μας χαρακτηριστικών, προσπαθώ με την παρούσα εισήγηση να φωτίσω λίγο περισσότερο το εξωτερικό μας περιβάλλον (τι συμβαίνει στα αντίστοιχα ευρωπαϊκά τεχνολογικά ιδρύματα, τι τάσεις επικρατούν στα ελληνικά πανεπιστήμια) και να αξιοποιήσω το εργαλείο της αξιολόγησης για την ενδυνάμωση της δημόσιας ποιοτικής ανώτατης παιδείας. Πιθανώς έτσι να εμπλουτίζω τη διαδικασία διαβούλευσης και να συμβάλλω στην εξειδίκευση ώριμων και κοινωνικά αποδεκτών θέσεων κάτω από ακαδημαϊκά αποδεκτούς όρους. Δεν μπορούμε ως Σύνοδος να λειτουργούμε με αφορισμούς και συνθηματική νοοτροπία.

1. Τα Πανεπιστήμια Εφαρμοσμένων Επιστημών (Universities of Applied Sciences - UAS) στον Ευρωπαϊκό χώρο και η πραγματοποίηση διδακτορικών σ' αυτά

Table 2.1 National terms and their English designation

	National term	International designation
Austria	Fachhochschulen (FH)	University of Applied Sciences
Denmark	University Colleges	University Colleges
Estonia	Kõrgkool	College, Academy, University of Applied Sciences *
Finland	Ammattikorkeakoulu (AMK)	Universities of Applied Sciences
France	Instituts Universitaire de Technologie (IUT)	Institutes Universitaire de Technologie (IUT)
Germany	Fachhochschulen (FH)	University of Applied Sciences
Ireland	Institutes of Technology (IOT)	Institutes of Technology (IOT)
Lithuania	Colleges of Higher Education	Colleges of Higher Education
Netherlands	Hogescholen (HBO)	University of Applied Sciences
Portugal	Instituto Politecnico	Polytechnics
Switzerland	Fachhochschulen (FH)	University of Applied Sciences

* For Estonia the international designation differs per institution

Τα Πανεπιστήμια Εφαρμοσμένων Επιστημών (Universities of Applied Sciences - UAS) είναι ίδρυματα που προσφέρουν ανώτατη εκπαίδευση πέραν των (παραδοσιακών) πανεπιστημίων. Η ονομασία τους συνεχίζει να γίνεται ευρύτερα αποδεκτή στην Ευρώπη ως αποτέλεσμα της παρουσίας τους, ως διακριτού πόλου, στα δυαδικά εκπαιδευτικά συστήματα χωρών όπως η Αυστρία, η Δανία, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελβετία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Λιθουανία, η Ολλανδία, και η Πορτογαλία. Σχεδόν σε όλα τα συστήματα,

η ιστορία των ίδρυμάτων αυτών είναι μικρή αλλά έχουν ήδη καθιερωθεί σε σημείο που να δέχονται ως φοιτητές από το 12% του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού στην Αυστρία ως το 65% στην Ολλανδία.

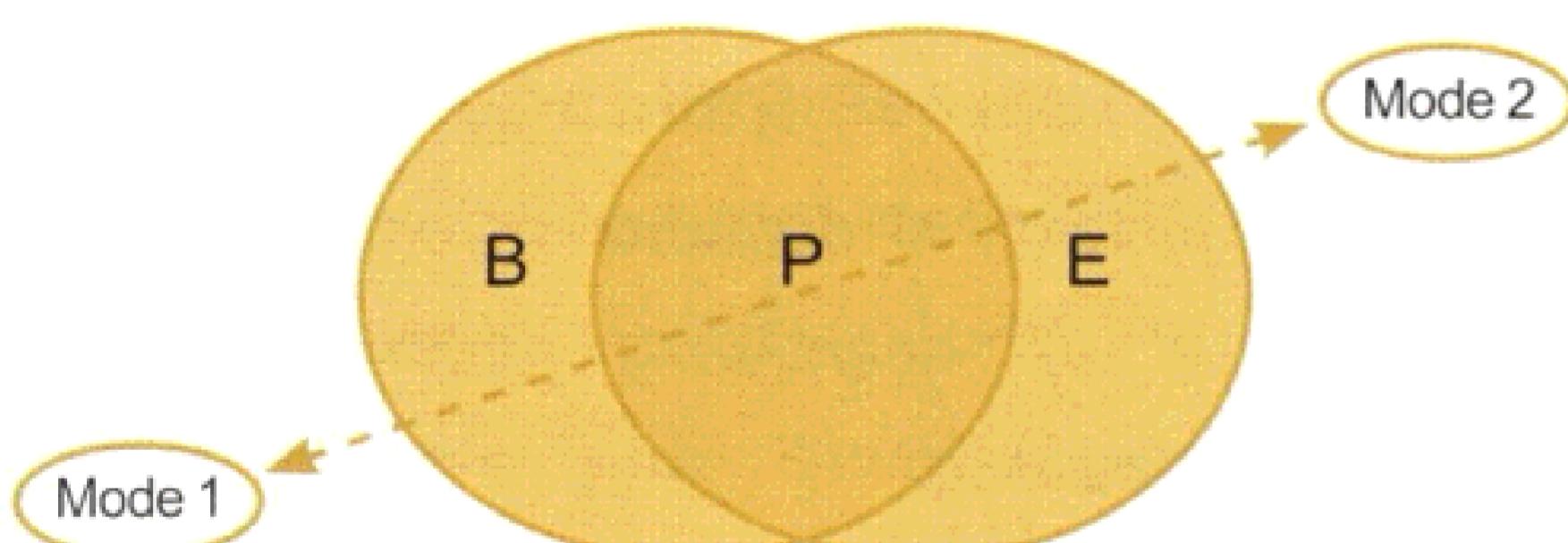
Ο τομέας των Πανεπιστημίων Εφαρμοσμένων Επιστημών χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία - υπάρχουν διαφορές στα μεγέθη τους, στους αριθμούς τους ανά χώρα (από 9 στην Ελβετία ως 126 στη Γερμανία) και στον συνολικό αριθμό των φοιτητών τους (από 21.000 στην Εσθονία ως τις 545.000 της

Γερμανίας). Τα γνωστικά πεδία τους καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα της επιστήμης - μηχανική και τεχνολογία, οικονομικά, διοίκηση, υγεία, εκπαίδευση (κυρίως εκπαίδευση δασκάλων και καθηγητών), κοινωνική πρόνοια και τέχνες.

Στις περισσότερες χώρες, τα Πανεπιστήμια αυτά προσφέρουν αυτοδύναμες μεταπτυχιακές σπουδές επιπέδου Master, κάτι που θεωρείται εξαιρετικά σημαντικό για την ανάπτυξη της ερευνητικής τους δραστηριότητας που είναι περισσότερο προσανατολισμένη στην πρακτική (practice-oriented research). Φυσικά, αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα της βασικής έρευνας (αφού αυτή αποτελεί το υπόβαθρο για την, περισσότερο προσανατολισμένη στην πρακτική, έρευνα) αλλά η πρόκληση βρίσκεται παραπέρα: στην πειραματική ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που ικανοποιούν τις ανάγκες των ατόμων, των επιχειρήσεων / οργανισμών και των τοπικών κοινωνιών (βλ. σχήμα).

Σχήμα

Η θέση των UAS στο σύστημα της Γνώσης

Traditional Universities & Universities of Applied Science

B: Βασική έρευνα - έργο κυρίως των πανεπιστημίων
P: Έρευνα προσανατολισμένη στην πρακτική (Practice-oriented research)

E: Πειραματική ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών (Experimental development of new products and services)

Πηγή: Research at the Universities of Applied science in Europe - Conditions, Achievements and Perspectives - On the Initiative of the European Network for the Universities of Applied Sciences (European Project: (Educating the New European Professional in the Knowledge Society- EDUPROF), σελ. 19).

Η ανάγκη διεξαγωγής έρευνας τέτοιου επιπέδου καθιστά επιτακτική την επέκταση των μεταπτυχιακών σπουδών στο επίπεδο του διδακτορικού διπλώματος. Επί του παρόντος, μόνο στην Ιρλανδία έχει δοθεί, υπό προϋποθέσεις, το δικαίωμα απονομής διδακτορικών τίτλων από τα εγχώρια Τεχνολογικά Ινστιτούτα (Institutes of Technology - IoT).

Τα UAS της Γερμανίας έχουν ήδη δημιουργήσει συμπράξεις είτε με Γερμανικά πανεπιστήμια ή ινστιτούτα είτε με πανεπιστήμια άλλου κράτους (π.χ. το πρόγραμμα στην επιστήμη των υπολογιστών του UAS Darmstadt με το University of Plymouth / England) ώστε να προσφέρουν διδακτορικές σπουδές μετά το πέρας των οποίων, ο τίτλος απονέμεται από το πανεπιστήμιο. Πρόσφατα, στη Γερμανία, επτά από τα μεγαλύτερα UAS ζητούν να τους δοθεί (κατόπιν αξιολόγησης) το δικαίωμα να απονέμουν διδακτορικά διπλώματα. Στην Ιρλανδία, η Σχολή (Faculty) κάθε UAS (IoT) έχει δικαίωμα απονομής διδακτορικού διπλώματος αν πληροί συγκεκριμένα κριτήρια και έχει αξιολογηθεί θετικά.

Μέχρι σήμερα απαιτείται, οι απόφοιτοι FHs να εκπληρώνουν αυστηρότερους όρους για τα διδακτορικά προγράμματα σε πανεπιστήμια, όπως η πρόσθετη παρακολούθηση μαθημάτων ή η υποβολή σε τεστ καταλληλότητας, δημιουργώντας έτσι δύο κοινωνικές τάξεις μεταξύ των φοιτητών στα πανεπιστήμια. Δεν προκαλεί έτσι έκπληξη το γεγονός ότι από τα 24.000 διδακτορικά διπλώματα σε ετήσια βάση στη Γερμανία, μόνο 500 είναι προιόν από τα FHs.

2. Η διάκριση Πανεπιστήμια = έρευνα και ΑΤΕΙ = επαγγελματική εκπαίδευση δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα².

Αν τα τεχνολογικά ιδρύματα είναι εκ του νόμου προσανατολισμένα στην αγορά εργασίας το ίδιο

²: Σύμφωνα με πρόσφατη τοποθέτηση του συναδέλφου Θ. Τσέκου, επικ. καθηγητή του ΤΕΙ Καλαμάτας

συμβαίνει και με τα πανεπιστήμια, διότι

A Τα αμερικανικά πανεπιστήμια, μόνα τους, με βάση στοιχεία του ΟΟΣΑ, υπερβαίνουν το 50% (σύμφωνα με άλλα στοιχεία το 30%) του συνόλου των δημοσιευμένων παγκοσμίως επιστημονικών άρθρων, ενώ προσεγγίζουν επίσης το 50% του συνόλου των ετεροαναφορών για την πενταετία 1999-2004. Χώρες όπως η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία και ο Καναδάς κινούνται μεταξύ 10 και 15%, ενώ η Γαλλία προσεγγίζει το 10%. Η Ελλάδα μαζί με δεκαπέντε άλλες χώρες κινούνται σε ποσοστά χαμηλότερα της μονάδας.

Συμπέρασμα 1: Η συντριπτική πλειοψηφία της πρωτογενούς έρευνας παγκόσμια προέρχεται από μία πεντάδα χωρών, ενώ οι λοιπές -συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας- καλύπτουν ένα ελάχιστο τμήμα του συνόλου.

B Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και με την εφαρμοσμένη έρευνα. Η συμμετοχή της υψηλής και της μέσης - υψηλής - άρα της συνδεδεμένης με την εφαρμοσμένη έρευνα- τεχνολογίας στη βιομηχανική παραγωγή κινείται κάτω του 10% για τη μεγάλη πλειοψηφία των χωρών του ΟΟΣΑ, ενώ η Ελλάδα βρίσκεται περίπου στο 2%.

Συμπέρασμα 2: η σύνδεση της έρευνας γενικότερα - και της ακαδημαϊκής έρευνας κατά τεκμήριο - με την παραγωγή είναι περιορισμένη.

Γ Η διακηρυγμένη κατεύθυνση των πανεπιστημιακών τμημάτων τα τελευταία χρόνια είναι η επαγγελματική εξειδίκευση, όπως φαίνεται παρακάτω:

1. Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών (Ιωαννίνων),
2. Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας (Αιγαίου),
3. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής (Μακεδονίας),
4. Τεχνών Ήχου και Εικόνας (Ιόνιο),
5. Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού

(Πελοποννήσου),

6. Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Πελοποννήσου),
7. Μηχανικών Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών (Ιωάννινα),
8. Επιστήμης και Τεχνολογίας Τηλεπικοινωνιών (Κρήτη),
9. Πληροφορικής με εφαρμογές στη Βιοϊατρική (Στερεάς Ελλάδας),
10. Διοίκηση Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων (Ιωαννίνων),
11. Επιστήμης Διαιτολογίας και Διατροφής (Χαροκόπειο),
12. Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης (Πειραιά),
13. Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας (Ιόνιο),
14. Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης (Αιγαίου),
15. Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων (Αιγαίου)
16. Τμήμα Οικονομίας και Διοίκησης Τουρισμού (Αιγαίου),
17. Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών (Πειραιά)
18. Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών (Αιγαίου).

Στην ίδια λογική εμπίπτουν και οι ανωτατοποιηθείσες στρατιωτικές σχολές και σχολές σωμάτων ασφαλείας καθώς και οι παιδαγωγικές σχολές.

Συμπέρασμα 3: Όλα τα ανωτέρω τμήματα (και όχι μόνο) θα μπορούσαν κάλλιστα να εντάσσονται σε τεχνολογικά και όχι σε πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Δ Η συντριπτική πλειοψηφία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων έχει εφαρμοσμένο / επαγγελματικό χαρακτήρα, ενώ το σύνολο σχεδόν των τμημάτων προβάλλουν στις ιστοσελίδες τους τις δυνητικές επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων τους, τόσο για τα προπτυχιακά όσο και για τα μεταπτυχιακά προγράμματα. Η έρευνα αφ' εαυτής δε συνιστά αξιόπιστη επαγγελματική

προοπτική για το ευρύ κοινό στο μέτρο που μόλις το 4% περίπου του εργατικού δυναμικού απασχολείται σ' αυτήν.

Συμπέρασμα 4: Τα πανεπιστημιακά τμήματα, προκειμένου να αυξήσουν την ελκυστικότητά τους, ενισχύουν και προβάλλουν τον εφαρμοσμένο και επαγγελματικό χαρακτήρα των προγραμμάτων τους.

Γενικό συμπέρασμα: Τα πανεπιστημιακά τμήματα, όπως ακριβώς και τα τεχνολογικά, είναι κατά βάση προσανατολισμένα προς την αγορά εργασίας.

Συμπληρωματικό επιχείρημα: επειδή Πανεπιστήμια και ΤΕΙ έχουν ίδια διάρκεια σπουδών (4 έτη), από πλευράς περιεχομένου για τα ομοειδή τμήματα παραπλήσια προγράμματα σπουδών (για τα ΤΕΙ ως εκ της φυσιογνωμίας τους με ενισχυμένο τον εργαστηριακό χαρακτήρα) και συγκρίσιμου ακαδημαϊκού επιπέδου επιστημονικό προσωπικό, η εκπαίδευση και το απονεμόμενο πτυχίο προπτυχιακών σπουδών είναι του ίδιου ακαδημαϊκού επιπέδου. Όπου αυτό αληθεύει, μία διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να το επιβεβαιώσει. Αν υπάρχουν γνωστικά αντικείμενα που δεν πρέπει να ανήκουν σε ανώτατα ιδρύματα, ας εντοπιστούν στο πλαίσιο μιας συνολικότερης θεώρησης χωροταξικού σχεδιασμού και ας ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις μετεξέλιξης ή κατάργησής τους.

3. Η αναγκαιότητα της αξιολόγησης ως εργαλείο βελτίωσης της ποιότητας της ανώτατης εκπαίδευσης και μοχλός βελτίωσης της φήμης των ΤΕΙ

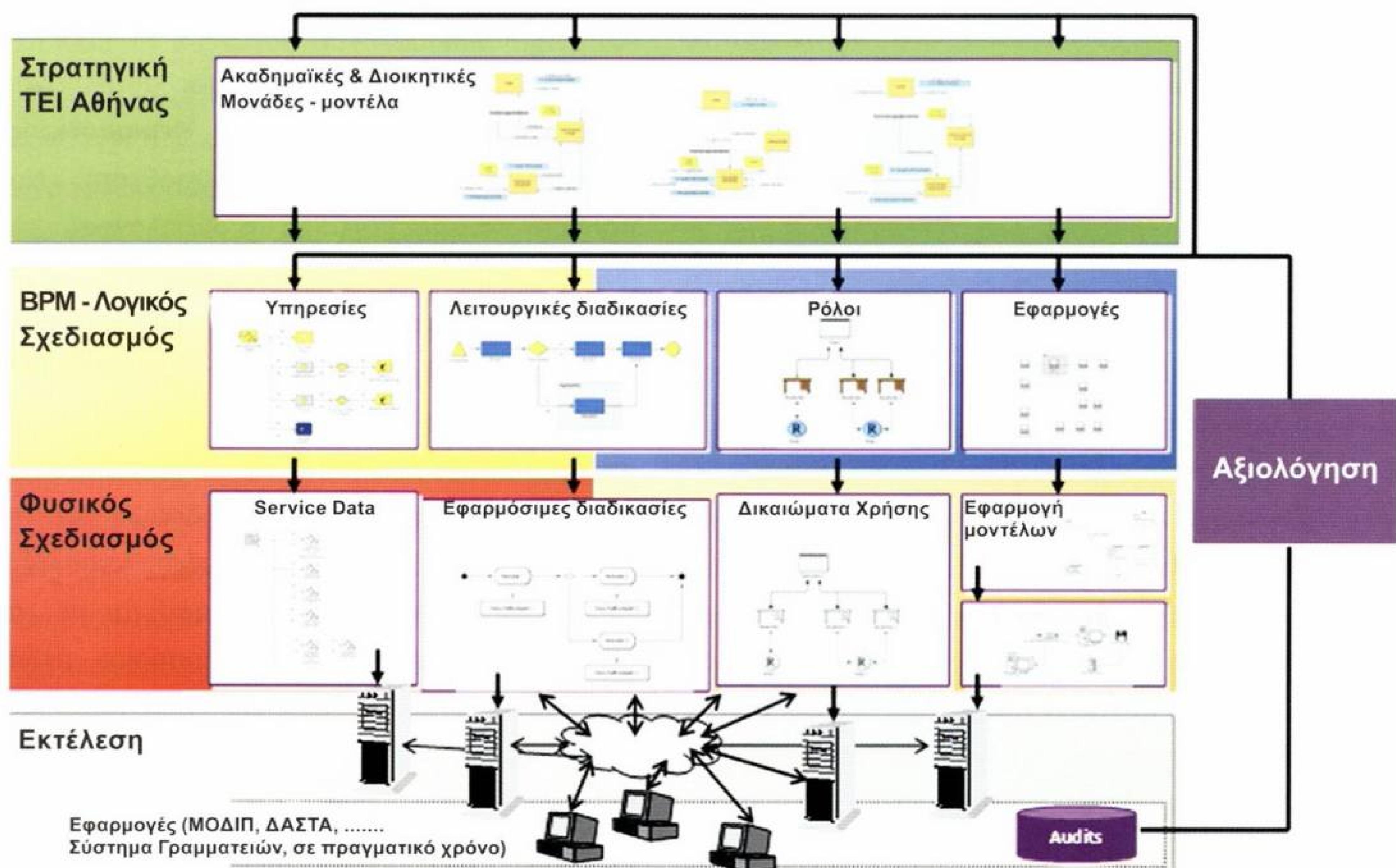
Νομίζω ότι ο τίτλος της ενότητας αυτής είναι αυταπόδεικτος και δε χρήζει περισσότερης τεκμηρίωσης. Με μία προϋπόθεση: Να πραγματοποιείται έγκαιρα η αξιολόγηση με ώριμες και αδιάβλητες διαδικασίες, το κυριότερο όμως στη βάση συμφωνημένων στόχων και με μηχανισμούς αξιοποίησης των πορισμάτων της τόσο από τις διοικήσεις των ιδρυμάτων όσο και από την πολιτεία. Πρέπει να αντιμετωπίζονται σταδιακά οι ανεπάρκειες υποδομών και η παθογένεια γενικότερα και ο επόμενος τετραετής προγραμματισμός να μη συντάσσεται με τα περιοριστικά δημοσιονομικά κριτήρια, αλλά να συμφωνείται σε διαρκώς αυξανόμενους προϋπολογισμούς στα μεγέθη που θα έχουμε συμφωνήσει. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει όμως μέχρι σήμερα.

Αποτελεί λοιπόν την πρόκληση του μέλλοντος και ας ελπίσουμε ότι τα έργα του ΕΣΠΑ (κυρίως ΜΟΔΙΠ-ΑΔΙΠ κλπ) θα αποτελέσουν εργαλεία ενίσχυσης της δημόσιας ποιοτικής ανώτατης εκπαίδευσης.

Μία μέθοδος για μία σύγχρονη διαδικασία αξιολόγησης (με χρήση της τεχνικής Balance Scorecard) είχα παρουσιάσει στη Σύνοδο της Πάτρας, η οποία έχει επηρεάσει και την πρόταση ΜΟΔΙΠ που υπέβαλε πρόσφατα το ΤΕΙ Αθήνας στο ΕΣΠΑ. Ελπίζουμε η υλοποίησή της να δημιουργήσει χρήσιμη τεχνογνωμασία και για άλλα ιδρύματα. Το παρακάτω διάγραμμα αποτυπώνει τη γενική φιλοσοφία του συστήματος που ξεκινά από τον καθορισμό στόχων και δεικτών για όλες τις πτυχές αξιολόγησης της ΑΔΙΠ και καταλήγει στην υλοποίηση και χρήση των απαιτούμενων υπολογιστικών συστημάτων.

**Ολιστική Αρχιτεκτονική Διαχείρισης Διαδικασιών & Διασφάλισης Ποιότητας
στη ΜΟΔΙΠ του ΤΕΙ Αθήνας**

Επίλογος

Προσωπική μου πεποίθηση είναι ότι πέρα από την ονοματολογία («πανεπιστήμια» ή μη) το βασικό πρόβλημα των ΤΕΙ είναι η κατάκτηση ενός επιπέδου ποιότητας εκπαίδευσης και ειδικότερα στις μεταπτυχιακές σπουδές (Master και διδακτορικά), όπου προδήλως υπάρχει σημαντικότατο έλλειμμα εμπειρίας.

Τα ελλείμματα αυτά εντοπίζονται τόσο σε επίπεδο οργάνωσης (εσωτερικών κανονισμών, εκπαιδευτικών μεθόδων κλπ) όσο και σε επίπεδο εμπειρίας στελεχών (συμμετοχή σε επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, διαδικασιών μεταπτυχιακών σπουδών κλπ). Πρέπει να σημειωθεί επίσης, ότι η διεύθυνση διδακτορικών διατριβών, απαιτεί αυξημένα προσόντα από τον εκπαιδευτικό που την ασκεί.

Πιστεύω ότι το σημερινό θεσμικό πλαίσιο μεταπτυχιακών σπουδών στα ΤΕΙ δεν αποτελεί ουσιαστικό εμπόδιο για την ανάπτυξη ποιοτικών μεταπτυχιακών σπουδών καθώς το μόνο που δεν επιτρέπει στα ΤΕΙ είναι η απονομή διδακτορικών διπλωμάτων και η αντίστοιχη διεύθυνση διατριβών.

Αυτός ο στόχος έχει κατακτηθεί ήδη σε αρκετά αντίστοιχα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια εφηρμοσμένων επιστημών, κάτω βέβαια από αξιολόγηση και εκπλήρωση ακαδημαϊκών κριτηρίων. **Πιστεύω ότι ήδη κάποια τμήματα των ΤΕΙ είναι ικανά να ανταποκριθούν σε αυτή την πρόκληση** (βλέπε εμπειρία Τμήματος Πληροφορικής ΤΕΙ Αθήνας και Πανεπιστημίου LIMOGE)³. Αξίζει λοιπόν να το διεκδικήσουμε

κάτω από τις ίδιες προϋποθέσεις.

Το πείραμα των συμπράξεων, όπου αξιοποιήθηκε ως ευκαιρία μεταφοράς τεχνογνωσίας, θα μπορούσε να αποτελέσει μια ενδιαφέρουσα αφετηρία και για το πλαίσιο επίβλεψης διδακτορικών διατριβών.

Ένα άλλο πρόβλημα που αφορά στην αξιοπιστία και την αναγνωρισιμότητα των ιδρυμάτων μας και των αντίστοιχων μεταπτυχιακών διπλωμάτων μπορεί να αντιμετωπιστεί με την ενίσχυση των διεθνών (και ελληνικών) διαπανεπιστημιακών συνεργασιών, όπως το νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει. Αυτή η λύση (διπλώματα διπλής

σφραγίδας ή διπλά διπλώματα) εξασφαλίζει επίσης και την ποιοτική βελτίωση των σπουδών.

Άρα έχω απαντήσει καταφατικά στο πρώτο σκέλος της ερώτησης του τίτλου της εισήγησης μου και περιμένω από τις τοποθετήσεις των συναδέλφων μου να πειστώ για την ωριμότητα εφαρμογής του 2^{ου} σκέλους.

Ιωάννης Χάλαρης

Αντιπρόεδρος του ΤΕΙ Αθήνας

³: τόσο το μεταπτυχιακό όσο και η συμμετοχή σε επίβλεψη διδακτορικών απέδωσε πολύ ενδιαφέροντα θετικά αποτελέσματα. Έχουμε έξι (6) διδακτορικά και τρία (3) σε εξέλιξη που έγιναν και γίνονταν με καθεστώς ουσιαστικής συνεπίβλεψης. Επίσης έχουμε πάνω από 60 μεταπτυχιακούς φοιτητές και αποφοίτους, που στο μεγαλύτερο μέρος των σπουδών τους διδάχθηκαν από Έλληνες εκπαιδευτικούς του ΤΕΙ Αθήνας (Το πρώτο έτος σπουδών γίνεται σχεδόν αποκλειστικά από συναδέλφους και συνεργάτες του τμήματος). Το δεύτερο έτος σπουδών έδωσε την ευκαιρία για διαπανεπιστημιακές συνεργασίες (Limoges, EKPA, Παν. Πάτρας, Αν. Σχολή Καλών Τεχνών), απαραίτητες για κάθε σοβαρό μεταπτυχιακό στη φάση της εξειδίκευσης (2^ο έτος Master.)

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ του ΤΕΙ Αθήνας σε συνεργασία με το Εθνικό Δίκτυο

Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ) ξεκίνησε να υπογράφει μέσω του TCS του TERENA

πιστοποιητικά X.509 για εξυπηρετητές που βρίσκονται κάτω από το domain teiath.gr.

Η υπηρεσία αυτή παρέχεται χωρίς καμία χρέωση και απευθύνεται σε καθηγητές / διοικητικούς που διαθέτουν εξυπηρετητές κάτω από το domain teiath.gr.

Η διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικού περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- ➲ Υποβολή μέσω της σελίδας pki.teiath.gr του αιτήματος υπογραφής πιστοποιητικού (CSR - Certificate Signing Request). Οδηγίες για το πώς δημιουργείται το αίτημα σε περιβάλλοντα Windows & Unix υπάρχουν στην παραπάνω σελίδα.
- ➲ Έγγραφη αίτηση του δικαιούχου που θα υποβάλλεται αυτοπροσώπως στα γραφεία του Κ.Δ.Δ. (Πολυγωνικό κτήριο).
- ➲ Αφού εγκριθεί το αίτημα, στέλνεται email στο δικαιούχο (στο email που δήλωσε κατά την υποβολή του αιτήματος του στο 1^ο βήμα) με οδηγίες για την παραλαβή του πιστοποιητικού.

*Οι φωτητές
μας τα φάλανε...
τα κάλαντα!*

Στις 16 Δεκεμβρίου η χορωδία

του ΤΕΙ Αθήνας, υπό την

καθοδήγηση της μουσικού

κ. Μαστροσάββα, ευχήθηκε

στον Πρόεδρο και τους

Αντιπροέδρους του Ιδρύματος

και τραγούδησε παραδοσιακά

κάλαντα από διάφορες

περιοχές της χώρας μας.

Η ατμόσφαιρα ήταν ιδιαίτερα

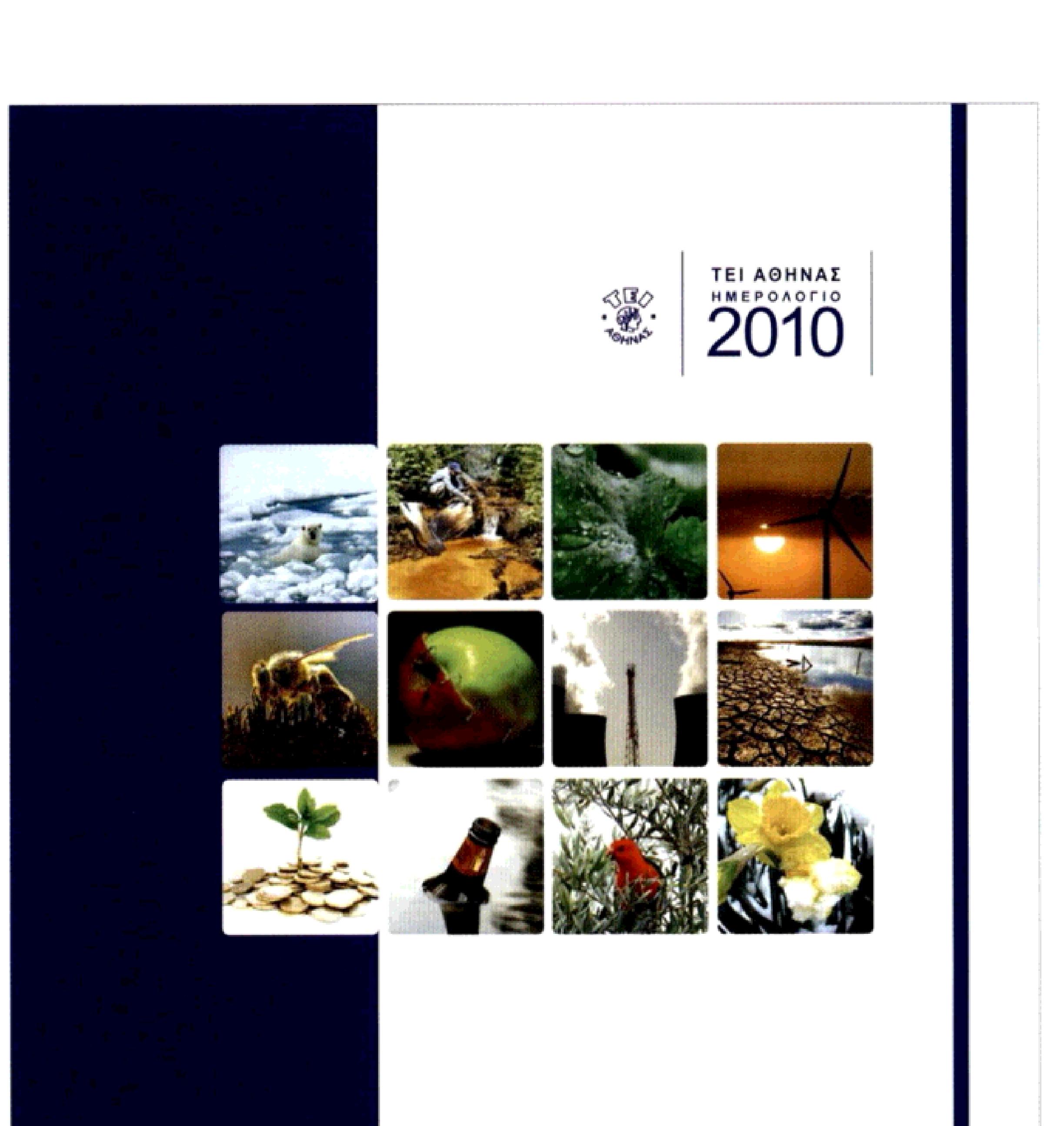
συγκινητική και σηματοδότησε

με τον πλέον ευχάριστο τρόπο

την έναρξη των

επερχόμενων εορτών.

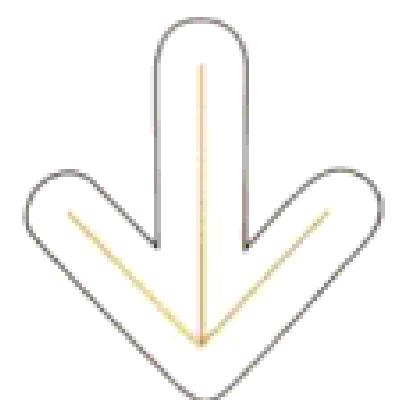
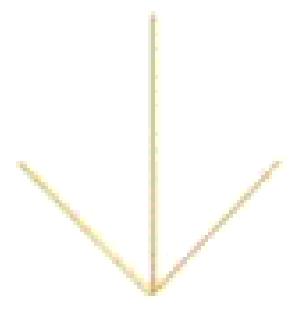

Η αυξανόμενη ανησυχία και οι προβληματισμοί μας για το μέλλον του πλανήτη αποτυπώθηκαν με τα πιο ζωντανά χρώματα στο ημερολόγιο του 2010. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα προσεγμένη έκδοση που διανεμήθηκε με την ελπίδα να γίνει ένας πολύτιμος σύντροφος στη νέα χρονιά που όλοι περιμένουμε να είναι λιγότερο γκρίζα και περισσότερο ελπιδοφόρα.

Καλή Χρονιά!

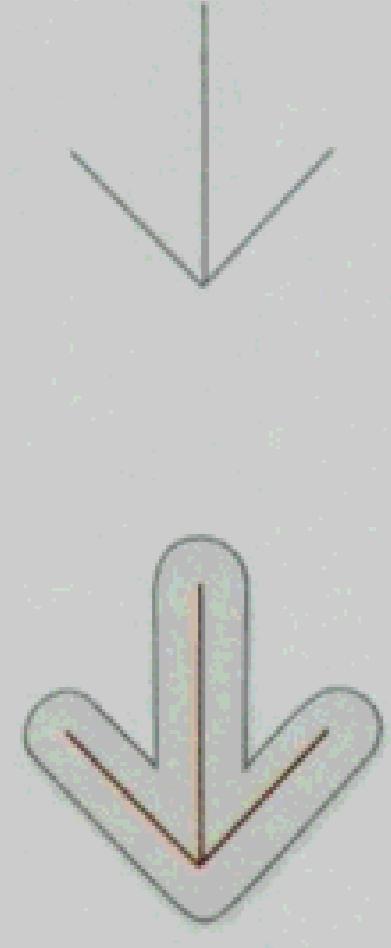

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα I. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174, Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

www.teiath.gr

ISSN 1791-7247

Av. Σπυρίδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραμμείο
Αριθμός Αδειας